

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО ТА ПРОЦЕС

Караченцева Є.В.

студентка,

Донецький національний університет

ВИКОНАННЯ УХВАЛИ ПРО ЗАТВЕРДЖЕННЯ МИРОВОЇ УГОДИ У ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ

Мирова угода у господарському процесі направлена на швидке та найменш ускладнене врегулювання спірних відносин. Ухвала суду про затвердження мирової угоди є гарантією подальшого задоволення вимог кредитора. Але, на жаль, на практиці складається ситуація при якій може виникнути ряд проблем щодо виконання мирової угоди, яка затверджена ухвалою суду, у разі відмови однієї зі сторін добровільно її виконувати.

Відповідно до ч. 4 ст. 78 Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України), мирова угода затверджується ухвалою суду, якою одночасно припиняється провадження у справі. Така ухвала за своєю правовою природою має добровільний порядок виконання [1]. Якщо ж боржник відмовляється від виконання умов мирової угоди, то законодавством передбачено вирішення питання такими шляхами:

- Звернення з позовом до суду про спонукання до виконання ухвали про затвердження мирової угоди.
- Звернення за примусовим виконанням до відділу Державної виконавчої служби.

О.Г. Бортнік зазначає, що законодавство України повинно гарантувати примусове виконання мирової угоди на рівні з законодавством ЄС. З метою підсилення процесуальних гарантій виконання мирової угоди є можливим після визнання мирової угоди за клопотанням осіб, які беруть участь у справі, або за ініціативою суду вжити заходів до забезпечення її виконання [2, с. 6]

У разі ухилення однієї із сторін від виконання умов мирової угоди наказ про примусове виконання не може бути видано, оскільки провадження зі справи господарським судом припинено. Однак інша сторона у цьому випадку не позбавлена права звернутись на загальних підставах з позовом про спонукання до виконання умов мирової угоди, що зазначено у Постанові Пленуму Вищого господарського суду України № 9 від 17.10.2012 р. «Про деякі питання практики виконання рішень, ухвал, постанов господарських судів України» [3].

Враховуючи відсутність терміну «спонукання» в нормативно-правових актах, відсутність серед переліку способів захисту прав «спонукання до виконання умов мирової угоди», Господарський суд Львівської області у своїй ухвалі надав роз'яснення суті «спонукання до виконання мирової угоди». Слово «Спонукати» означає «змушувати, схилити, заохочувати до якоїсь дії, певного вчинку». Відтак, уточнення «Спонукати до виконання ухвали про затвердження мирової угоди. Стягнути 2598500,00 грн. основної заборгованості» вжито в п. 2 резолютивної частини рішення не альтернативно до вимоги про спонукання до виконання мирової угоди, а для уточнення умов мирової угоди, які підлягають до виконання...» [4].

Вважаємо, що таке застереження суду є необхідним при винесенні відповідного рішення суду про спонукання до виконання умов мирової угоди, адже відповідним рішенням суд уточнює суму заборгованості, яка залишилась на момент розгляду справи та надає повноваження державному виконавцю стягнути вказану суму у примусовому порядку. Проте трапляються випадки відмови у задоволенні таких позовних вимог, через недосконале регламентування законодавства.

Наглядним прикладом є рішення Вищого господарського суду України у справі № 5023/4768/12 від 4.02.2013 р. У висновку суду викладено наступне: «В ухвалі про затвердження мирової угоди у резолютивній частині докладно й чітко викладаються її умови і зазначається про припинення провадження у справі (пункт 7 частини першої статті 80 ГПК України), а також вирішується питання про розподіл між сторонами судових витрат. Досліджуючи зміст ухвали господарські суди відзначили, що ухвала не містить дати набрання законної сили та строку пред'явлення її до виконання. Разом з тим, ні нормами ст. 78 ГПК України, ні нормами ст. 86 ГПК України не передбачено вимоги про зазначення в ухвалі дати набрання законної сили ухвали. За загальним правилом ухвала господарського суду набирає законної сили з дня її винесення» [5].

Щодо другого варіанта виконання ухвали про затвердження мирової угоди, то відповідно до ч. 1 та п. 2 ч. 2 ст. 17 Закону України «Про виконавче провадження», «...примусове виконання рішень здійснюється державною виконавчою службою на підставі виконавчих документів, а саме ухвали, постанови судів у цивільних, господарських, адміністративних справах...» [6].

Вищим господарським судом у Пленумі «Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції» від 26.12.2011 р. № 18 була здійснена спроба врегулювати зазначену проблему. Так у п. 3.19 Постанови вказано наступне «У разі ж ухилення однієї зі сторін від виконання мирової угоди після закінчення строку (настання терміну) виконання нею своїх обов'язків

за цією угодою: якщо ухвала господарського суду про затвердження мирової угоди відповідає вимогам статті 18 Закону України «Про виконавче провадження», то вона є виконавчим документом у розумінні пункту 2 частини другої статті 17 названого Закону і підлягає виконанню державною виконавчою службою; тому за наявності зазначеної умови позовна заява про спонукання до виконання мирової угоди не підлягає розгляду в господарських судах. Інакше, така ухвала не має статусу виконавчого документа, і інша сторона у справі не позбавлена права звернутися з позовом про спонукання до виконання мирової угоди, у випадку задоволення якого господарський суд видає наказ» [7].

Отже для примусового виконання достатньо лише ухвали суду про затвердження мирової угоди, яка має всі ознаки виконавчого документа. Господарське судочинство містить приклади неможливості фактично виконати у примусовому порядку ухвалу про затвердження мирової угоди.

Фактом порушення законодавства державним виконавцем є Постанова Харківського апеляційного суду. Скаржник звертається до апеляційної інстанції з посиланням на безпідставний висновок господарського суду першої інстанції про правомірність дій Державної виконавчої служби щодо відмови у відкритті виконавчого провадження за виконавчим документом якою було затверджено мирову угоду. Місцевий суд та виконавча служба обґрунтували таке рішення з посиланням на те, що мирова угода передбачає розстрочку сплати заборгованості та припускає добровільне виконання і при цьому не визначає жодних підстав негайного стягнення з боржника повної суми заборгованості [8].

З метою усунення перешкод під час виконання ухвали про затвердження мирової угоди, пропонуємо ввести зміни до ГПК України, а саме ч. 4 ст. 78 ГПК України доповнити положенням: «Ухвала суду про затвердження мирової угоди повинна відповідати вимогам виконавчого документу, які передбачені ст. 18 Закону України «Про виконавче провадження» та набирає силу з дня її винесення. Ухвала підлягає примусовому виконанню, якщо умови мирової угоди, які визнані відповідною ухвалою не виконані у строк, визначений для добровільного виконання». Така пропозиція покладає обов'язок на суд видати ухвалу про затвердження мирової угоди у формі виконавчого документа, дозволить полегшити порядок виконання ухвали про затвердження угоди і вирішити проблему неоднозначного застосування діючих правових норм на практиці.

Список використаних джерел:

1. Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 06.11.1991 р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6. – Ст. 56.

2. Бортнік О.Г.Мирова угода у цивільному судочинстві: Автореф. дис. канд. юрид. наук 12.00.03 / Харківський національний університет внутрішніх справ. – Х., 2007. – 19 с.

3. Про деякі питання практики виконання рішень, ухвал, постанов господарських судів України: Постанова пленуму Вищого господарського суду України від 17.10.2012 р. № 9 // Вісник господарського судочинства. – 2012. – № 6. – Ст. 39.

4. Ухвала про роз'яснення рішення суду господарського суду Львівської області за позовом ПАТ «Кредобанк» до ТОВ «Компанія «Зоря» (Справа № 914/4065/13) від 3 лютого 2014 р. [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень України. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/36994452>

5. Постанова Вищого господарського суду України за позовом ПАТ «Харківгаз» до ТОВ «Сінтал'Д» (Справа № 5023/4768/12) від 4 лютого 2013 р. [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень України. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/29253040>

6. Про виконавче провадження : Закон України від 21 квітня 1999 р. (із змін. і доп.) // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 24. – Ст. 207.

7. Про деякі питання практики застосування Господарського процесуального кодексу України судами першої інстанції : Постанова Пленуму Вищого господарського суду України від 26.12.2011 р. № 18 [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень України. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0018600-11>

8. Постанова Харківського апеляційного суду за позовом Інституту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва Національної академії аграрних наук України до Державного підприємства «Дослідне господарство «Комсомолець» (Справа № 922/1126/14) від 5 січня 2015 року [Електронний ресурс] // Єдиний державний реєстр судових рішень України. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/42279060>

Мух Антуан

студент,

Науковий керівник: Погрібний Д.І.

кандидат юридичних наук, доцент,

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

СУТНІСТЬ ДЕМПІНГУ ТА ШЛЯХИ БОРОТЬБИ З НИМ (АНТИДЕМПІНГОВІ МЕТОДИ)

У конкурентній боротьбі на світовому ринку замість торгових обмежень усе ширше використовуються засоби просування товару на закордонні ринки. Одним із таких засобів є демпінг – найяскравіший прояв цінової конкуренції. Активно і в масовому порядку демпінгова